

Behandeling Multipel Myeloom (HDM)

Interne geneeskunde

Inleiding

U gaat starten met de (vervolg) behandeling tegen Multipel Myeloom.

Deze therapie bestaat uit de toediening van de volgende medicijnen/ toedieningen:

- Melfalan Chemotherapie
- Stamcelteruggave

Om bijwerkingen te voorkomen krijgt u ook nog een aantal andere medicijnen voorgeschreven. Lees deze informatie zorgvuldig en stel eventuele vragen aan de behandeld arts, verpleegkundig specialist hematologie of aan de verpleegkundige op de afdeling.

Opzet van de kuur

U wordt voor deze behandeling opgenomen op de afdeling E6.

Op de eerste dag van opname (we noemen deze dag; dag -3) krijgt u een Centraal Veneuze katheter ingebracht op de afdeling anesthesie. Dit zal ergens gedurende de dag gebeuren.

In de avond om 18 uur wordt u aangesloten aan het infuus om de nieren goed voor te spoelen.

Tijdens de behandeling krijgt u 1 dag chemotherapie (Melfalan) toegediend. Dit is op dag -2; de dag na opname.

Op dag 0 krijgt u de stamcellen terug. Het kan zijn dat u meerdere dagen achter elkaar stamcellen terug krijgt.

Medicijn/ toediening	Dagen	Wijze van toediening
Melfalan	Dag -2	Via het infuus (Centraal veneuze katheter)
Stamcelteruggave	0 (dit kan meerdere dagen achtereen zijn, in dat geval wordt doorgeteld naar dag 1... 2 etc)	via het infuus (Centraal veneuze katheter)

Tijdens de opname krijgt u een infuus met vocht toegediend.

U krijgt veel vocht om uw nieren te beschermen. Het is belangrijk dat u daarnaast ook goed drinkt.

Nadat u de stamcellen terug hebt gekregen wordt meestal de centraal veneuze katheter weer verwijderd om een het risico op een infectie via deze katheter zo klein mogelijk te houden.

Meestal stopt de dag na stamcelteruggave ook het vocht via het infuus wanneer het drinken goed lukt en de nierfunctie goed blijft.

Ondersteunende medicatie (medicatiegebruik uit voorzorg)

Ciprofloxacin:

In het beenmerg worden nieuwe bloedcellen gemaakt. Als gevolg van de behandeling is de aanmaak van nieuwe bloedcellen verstoord. Er treedt een tekort op aan verschillende bloedcellen, waaronder de witte bloedcellen (leukocyten). U bent daardoor gevoeliger voor infecties. Om deze reden krijgt u ciprofloxacin. De hematoloog bepaald wanneer deze medicijnen weer gestopt mogen worden. Doorgaans stopt dit medicijn wanneer uw afweer weer gaat stijgen en u uit de beschermende isolatie gaat.

Rond de inname van Ciprofloxacin mag u geen zuivelproducten gebruiken, zoals melk kaas of yoghurt of andere producten met veel kalk. Ciprofloxacin wordt namelijk minder werkzaam door kalk. Vanaf 2 uur na inname mag u deze producten weer nuttigen.

Fluconazol:

In het beenmerg worden nieuwe bloedcellen gemaakt. Als gevolg van de behandeling is de aanmaak van nieuwe bloedcellen verstoord. Er treedt een tekort op aan verschillende bloedcellen, waaronder de witte bloedcellen (leukocyten). U bent daardoor gevoeliger voor schimmels en gisten.

Om deze reden krijgt u fluconazol. Dit medicijn wordt weer gestopt in overleg met de hematoloog.

Doorgaans stopt dit medicijn wanneer uw afweer weer gaat stijgen en u uit de beschermende isolatie gaat.

Cotrimoxazol

In het beenmerg worden nieuwe bloedcellen gemaakt. Als gevolg van de behandeling is de aanmaak van nieuwe bloedcellen verstoord. Er treedt een tekort op aan verschillende bloedcellen, waaronder de witte bloedcellen (leukocyten). U bent daardoor gevoeliger voor infecties. Om u zoveel mogelijk te beschermen krijgt u antibiotica voorgeschreven. Deze medicatie neemt u standaard iedere dag in, zolang u wordt behandeld. Van uw arts of verpleegkundig specialist hoort u wanneer u met deze medicijnen mag stoppen. Doorgaans gebruikt u deze medicatie tot een half jaar na stamcelteruggave.

Valaciclovir

Door een tekort aan witte bloedcellen bent u gevoeliger voor het herpes zoster virus, dit wordt ook wel gordelroos genoemd. Om u hiertegen te beschermen gebruikt u dagelijks valaciclovir. Deze medicatie neemt u standaard iedere dag in zolang u wordt behandeld. Van uw arts of verpleegkundig specialist hoort u wanneer u met deze medicijnen mag stoppen. In principe gebruikt u deze medicatie tot een half jaar na stamcelteruggave.

Benzympenicilline

In het beenmerg worden nieuwe bloedcellen gemaakt. Als gevolg van de behandeling is de aanmaak van nieuwe bloedcellen verstoord. Er treedt een tekort op aan verschillende bloedcellen, waaronder de witte bloedcellen (leukocyten). U bent daardoor gevoeliger voor infecties. Om u zoveel mogelijk te beschermen krijgt u antibiotica via het infuus. U start met deze antibiotica op de dag van de stamcelteruggave. Deze antibiotica wordt weer gestopt op het moment dat uw afweer stijgt en u uit de beschermende isolatie mag.

Het kan ook zijn dat u in de tussentijd toch koorts ontwikkeld; in dat geval zal deze antibiotica worden gestopt en start u met een andere soort antibiotica via het infuus.

Lynestrenol (alleen bij menstruerende vrouwen)

Indien u nog menstrueert zal de arts lynestrenol voorschrijven om de menstruatie te onderdrukken. Dit om heftige bloedingen (gezien de lage bloedplaatjes) te voorkomen. De arts vertelt u wanneer u deze medicatie weer mag stoppen.

Vitamine K

Door de inname van de ciprofloxacine wordt de aanmaak van vitamine K verstoord.

Om deze reden krijgt u deze medicatie (in drankvorm) zolang dat u een lage afweer heeft.

Vitamine K zorgt voor een goede bloedstolling.

Dit medicijn wordt weer gestopt zodra de afweer goed genoeg is en u uit de beschermende isolatie mag.

Foliumzuur

Foliumzuur ondersteunt de aanmaak van de rode bloedcellen.

U start met deze medicatie bij opname.

Dit medicijn wordt in principe weer gestopt zodra de afweer goed genoeg is en u uit de beschermende isolatie mag.

De eerste dagen tijdens de toediening van de chemotherapie en tijdens de teruggave van de stamcellen krijgt u medicijnen tegen de misselijkheid. (Dag -2 t/m dag 2)

Deze medicatie stopt weer op dag 2 na de stamcelteruggave.

Bloedcontrole

Met enige regelmaat wordt uw bloed gecontroleerd. Aan de hand van uw bloedsuitslagen wordt er beoordeeld of u eventueel bloedtransfusies moet krijgen.

Middels de bloedcontroles wordt beoordeeld of uw afweer op een gegeven moment weer hoog genoeg is om met ontslag te mogen gaan.

Vaste dagen om bloed bij u af te nemen zijn maandag, woensdag, vrijdag en zaterdag.

Het kan zijn dat er op de overige dagen toch extra bloed wordt geprikt, dit wordt dan extra aangevraagd door de hematoloog.

Wanneer u een centraal veneuze katheter hebt kan de verpleegkundige bloedafnamen uit deze katheter.

Inventarisatiekweken

Om de 4 dagen worden er verschillende kweken afgenomen om mogelijk aanwezige schadelijke micro-organismen vroegtijdig op te sporen.

Meer informatie hierover vindt u in de folder beschermende isolatie.

Beschermende isolatie

Vanaf het moment dat de bloedwaarden zo laag zijn dat dit gevaar kan opleveren wordt u verpleegd in beschermende isolatie. Meestal is dit een week na toediening van de Melfalan. Meer informatie hierover vindt u in de folder beschermende isolatie

Wat mag ik eten en drinken?

Tijdens uw opname bent u beperkt in wat u mag eten en drinken. Dit is vanwege uw lage afweer, om op die manier te voorkomen dat u ziek wordt door bacteriën uit voeding.

U krijgt om die reden aan bacterie arm dieet.

Hierover ontvangt u een aparte folder. Uw arts, diëtiste, verpleegkundig specialist of verpleegkundige kan u hier meer uitleg over geven.

Wanneer uw bloedwaarden hoog genoeg zijn om met ontslag te mogen dan vervalt het bacteriearme dieet.

U moet dan nog steeds wel erg oppassen met het eten van bepaalde producten en een goede hygiëne blijft erg belangrijk.

Ook hier kan u uw arts, diëtiste, verpleegkundig specialist of verpleegkundige naar vragen.

BIJWERKINGEN

Het is niet te voorspellen hoe u persoonlijk op de behandeling reageert. Sommige mensen hebben veel last van bijwerkingen, anderen merken er minder van. Het is van belang dat u bijwerkingen aan uw behandeld arts en/of verpleegkundige kenbaar maakt. Zij kunnen eventueel medicijnen voorschrijven of adviezen geven om bijwerkingen tegen te gaan.

Hieronder worden de meest voorkomende bijwerkingen die kunnen optreden kort benoemd:

Misselijkheid en braken

Tijdens de behandeling met chemotherapie kunt u misselijk worden. Om dit te voorkomen krijgt u medicatie voorgeschreven om de misselijkheid te onderdrukken. Het is erg belangrijk dat u deze medicatie inneemt. Als de misselijkheid aan blijft houden, bespreek dan deze klachten met uw arts of met de verpleegkundige. Zij kunnen eventueel extra medicatie voorschrijven.

Adviezen:

- Eet regelmatig kleine hoeveelheden, forceer het eten niet;
- Wanneer u weinig drinkt kunt u meer last krijgen van een ziek en misselijk gevoel. Het is daarom heel belangrijk dat u voldoende drinkt: 1½ tot 2 liter per dag. Probeer niet alleen water te drinken, maar wissel dit af met bijvoorbeeld bouillon, limonade melkproducten, vruchtensap of groentesap;

Pijnlijke mond en lippen, slijmvlieschade

Om dit te voorkomen kunt u beginnen met het goed schoon houden van de mond. Dit betekent minimaal 2 keer per dag tandenpoetsen met een zachte tandenborstel en 4 keer per dag de mond spoelen met water of afgekoelde kamillethee. Houdt de lippen goed schoon en vet ze regelmatig in (ook de mondhoeken)

U krijgt hierover een aparte instructiefolder.

Tijdens de toediening van de Melfalan krijgt u ijs aangeboden om eventuele slijmvlieschade van de mond zoveel mogelijk te voorkomen.

Vanwege de slijmvlieschade kunt u ook last krijgen van diarree. Wanneer dit zo is meldt u dit dan bij de arts of de verpleegkundige. Het is belangrijk dat u goed blijft drinken.

Eventueel kan er een infuus gestart worden mocht dit nodig zijn.

Minder bloedcellen

In het beenmerg worden nieuwe bloedcellen aangemaakt. Door de behandeling vermindert de aanmaak van nieuwe bloedcellen door het beenmerg. Er treedt een tekort aan verschillende bloedcellen op. Meestal merkt u daar weinig of niets van, maar het is wel belangrijk te weten op welke signalen of veranderingen u moet letten.

Bloedarmoede is een tekort aan rode bloedcellen (erythrocyten) en wordt ook wel *anemie* genoemd. U kunt klachten krijgen van kortademigheid en vermoeidheid, bleek zien, koud gevoel en transpireren.

Doordat uw bloedplaatjes omlaag gaan, *Trombocytopenie*, is er een verhoogde kans op bloedingen.

Trombocytopenie verhoogd uw kans op blauwe plekken, bloedend tandvlees, neusbloeding en bloed bij de ontlasting.

Indien u 1 van deze klachten heeft is het belangrijk dat u deze meldt bij uw arts of verpleegkundige.

Doordat de witte bloedcellen dalen, leukopenie, heeft u een verhoogde kans op infecties.

U krijgt preventieve medicatie om dit zoveel mogelijk te voorkomen. De verpleegkundige meet geregeld uw temperatuur om eventuele infecties vroegtijdig op te sporen.

Haarverlies

Als gevolg van de behandeling zult u tijdelijk (opnieuw) kaal worden. Niet alleen het hoofdhaar, maar ook wenkbrauwen, wimpers en schaamhaar kunnen uitvallen. Haarverlies treedt op binnen enkele weken na starten van de chemotherapie. Uw haar zal weer terugkomen als de kuur(en) zijn afgelopen, meestal na ongeveer 2 maanden.

Vermoeidheid

Tijdens de behandeling kunt u merken dat u sneller vermoeid bent. Zoek de balans tussen activiteit en rust. Probeer zoveel mogelijk te bewegen en verdeel uw energie over de dag. De mate en de duur van vermoeidheid is verschillend. Ook kunt u last krijgen van concentratiestoornissen.

Adviezen:

- Het is belangrijk een ritme in de dag te houden;
- Verspreid de activiteiten over de dag;
- Stel prioriteiten en wissel drukke dagen en rustdagen zoveel mogelijk af;
- Maak overdag tijd vrij voor een dutje;
- Accepteer hulp van anderen als het gaat om boodschappen doen, koken of schoonmaken;
- Eet verantwoord en drink voldoende;
- Blijf in beweging, maak bijvoorbeeld regelmatig een korte wandeling.

Op de afdeling is het mogelijk om onder begeleiding van een fysiotherapeut te blijven bewegen. De verpleegkundige van de afdeling kan hiervoor een aanvraag doen.

Psychische en sociale gevolgen

De opname kan als erg intensief worden ervaren. U verblijft een lange tijd in het ziekenhuis.

De toekomst kan onzeker zijn. Vraag uw verpleegkundig specialist of behandelend arts voor een verwijzing naar een psycholoog, als u daar behoefte aan heeft.

Tijdens de toediening van de stamcellen is er kans op een allergische reactie. Om die reden krijgt u uit voorzorg al medicatie toegediend. De verpleegkundige blijft tijdens de toediening bij u en meet regelmatig uw controles op. Ook kunt u last krijgen van een vieze smaak of kriebel in de mond.

Zorg dat u wat te drinken bij u hebt staan om de eventuele vieze smaak of kriebel weg te drinken. Ook kan het helpen om zuigsnoepjes in te nemen.

Combinatie met andere geneesmiddelen

Voordat u aan de behandeling begint, dient uw arts op de hoogte te zijn van alle andere medicijnen die u gebruikt (ook supplementen of alternatieve geneesmiddelen die niet zijn voorgeschreven door een arts). Dit is van buitengewoon belang, omdat het er wisselwerkingen kunnen optreden tussen deze medicijnen.

Parkeerkaart

Tijdens uw behandeling kunt u in aanmerking komen voor korting op de parkeerkosten. Dit kunt u aanvragen bij de balie van de centrale receptie.

BESCHERMENDE MAATREGELEN

Wanneer u met chemotherapie wordt behandeld, dan zullen de chemische stoffen uit de medicijnen via excreta uit uw lichaam verdwijnen. Excreta is een medische term voor alles wat het lichaam uitscheidt: urine, ontlasting, wondvocht, bloed, traanvocht, transpiratie, sperma, braaksel en speeksel.

Houdt u er rekening mee dat u vanaf dag -2 (de dag van de Melfalan) toediening besmette excreta hebt. Dit geldt voor de dag van de Melfalan toediening en de dag erna. Daarna bent u niet meer besmet. Thuis hoeft u dus geen rekening meer te houden met besmette excreta.

Gebruik toilet

Spoel het toilet na gebruik 2 maal door met gesloten deksel. Was uw handen na toiletgebruik.

Wasgoed

Normaal bevuilde was kan gecombineerd worden met andere was. Sterk bevuilde was wast u liever apart.

Lichamelijk contact en seksualiteit

Voor zover men weet heeft intiem contact, het geven van een knuffel of een zoen geen schadelijke effecten. Dit hoeft u dan ook niet te mijden.

Vragen kunt u stellen aan uw behandelde arts, uw verpleegkundig specialist of aan de verpleegkundige op de afdeling. Indien uw vraag niet kan wachten, belt u:

Telefoonnummers:

Tijdens kantoortijden (maandag t/m vrijdag van 8:30-16:00 uur)

Verpleegkundig specialisten;

Secretariaat interne geneeskunde: **053-4872440**

Buiten kantoortijden, alleen spoedeisende klachten die niet kunnen wachten tot de volgende werkdag:

Centraal telefoonnummer MST: **053-4872000**

Vragen naar de dienstdoende internist